

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปัว จังหวัดน่าน

Integrity and Transparency Assessment of the Administration of
Local Administrative Organization of Pua District in Nan Province

ภัทรสุดา กันใจแก้ว*

นิลุบล วรวิษณุธนะเลิศ พลกฤต รักจุล สิริวิมล อินผ่อง

วิทยาลัยน่าน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

Patarasuda Kanjaikaw*

Nilubon Worawitthanalerd Ponkrit Rakjul Siriwiwimol Inpong

Nan College, Uttaradit Rajabhat University

patarasuda11@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอปัว จังหวัดน่าน จำนวน 12 หน่วยงาน เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามจากการประเมินการรับรู้จากบุคคลภายนอก การรับรู้จากบุคคลภายใน และแบบประเมินเชิงประจักษ์จากระบบการดำเนินงานของหน่วยงาน โดยแบ่งเป็น 5 ดัชนี ประกอบด้วย ดัชนีความโปร่งใส ดัชนีความพร้อมรับผิด ดัชนีความปลอดภัยจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน ดัชนีวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร และดัชนีคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ หาค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอปัว จังหวัดน่าน ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง มีค่าคะแนนเท่ากับ 79.79 โดยหน่วยงานที่มีคะแนนสูงสุด 5 ลำดับแรก คือ องค์การบริหารส่วนตำบลไชยวัฒนา มีค่าคะแนนสูงสุดเท่ากับ 86.65 รองลงมาคือองค์การบริหารส่วนตำบลศิลาเพชร มีค่าคะแนนเท่ากับ 85.74 อันดับที่สามคือ เทศบาลตำบลศิลาแลง มีค่าคะแนนเท่ากับ 85.35 ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลวรนคร มีค่าคะแนนเท่ากับ 84.69

และองค์การบริหารส่วนตำบลแงะ มีค่าคะแนนเท่ากับ 81.74 ตามลำดับ ซึ่งเมื่อเทียบกับเกณฑ์การให้คะแนนคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ทั้ง 5 หน่วยงานนั้นมีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงมากและอีก 7 หน่วยงานมีระดับผลคะแนน อยู่ในระดับสูง

คำสำคัญ : การประเมินระดับคุณธรรม การประเมินความโปร่งใส
การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปัว จังหวัดน่าน

Abstract

The purpose of this research was to assess the level of integrity and transparency in administration of 12 local administrative organizations in Pua District, Nan Province. The survey was carried out by using the questionnaires to assess perception of the externals and perception of the internals, and evidence-based evaluation of operation system. The study focussed on five areas: transparency, accountability, integrity, moral culture, and ethics. The data was analyzed by the statistical computerize software in percentage and means.

The results were found that integrity and transparency in administration of local administrative organizations in Pua District, Nan Province, in the overall was at the high level (79.79%). The first five of score ranking were 1) Chaiwattana (86.65%), 2) Silaphet (85.74%), 3) Silalaeng (85.35%), 4) Waranakhon (84.69%), and 5) Ngang (81.74%), respectively. When comparing with the score criterion of integrity and transparency assessment, the first five sub-district organizations were at the very high level, and the other seven sub-district organizations were at the high level.

Keywords : Integrity Assessment, Transparency Assessment,
Administration of Local Administrative Organization,
Pua District, Nan Province

บทนำ

การบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการกระจายอำนาจให้กับท้องถิ่นได้มีโอกาasเป็นผู้บริหารจัดการทรัพยากร งบประมาณ กำลังคนและการแก้ปัญหาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ตลอดจนการพัฒนาความเจริญให้เกิดขึ้นกับท้องถิ่นนั้นๆ แต่กลับพบปัญหามากมายโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เป็นปัญหาใหญ่ คือ ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ตามข้อมูลสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ในระหว่างปี พ.ศ.2547-2557 ได้ชี้มูลการทุจริตที่เกิดขึ้นในกิจกรรม 4 ด้าน ได้แก่ การจัดซื้อ จัดจ้าง การจัดทำโครงสร้างพื้นฐาน การบริหารงานบุคคลและการออกใบอนุญาต โดยมีสถิติเรื่องร้องเรียน ในช่วง 5 ปี (พ.ศ. 2553-2557) ในหลายประเด็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดซื้อจัดจ้าง และการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานเป็นกิจกรรม ที่มีการทุจริตมากที่สุดในลักษณะของการฮั้ว การปกปิดข่าวสาร การประมูล การจัดซื้อจัดจ้างโดยไม่ติดประกาศ หรือติดประกาศไม่ครบถ้วนบ้าง การสมยอมราคา โดยตกลงราคาซื้อขายในราคาที่สูงกว่าความเป็นจริง รวมทั้งการตั้งคณะกรรมการที่เป็นพรรคพวกตนเองมาเป็นผู้พิจารณาการกำหนดคุณสมบัติ เช่น การกำหนดคุณสมบัติของทรัพย์สินในการประกวดราคาที่เอื้อแก่ผู้เข้าร่วมประกวดราคาบางคน การเสนอโครงการที่ไม่มีการดำเนินโครงการจริง แต่มีการรับงานและอนุมัติงบประมาณให้กับบริษัทเอกชน การปลอมเอกสารเบิกจ่าย การยกยอกเงินด้วยการปลอมลายเซ็น การสร้างหลักฐานเท็จในการจัดหาบริษัทห้างร้านมาประมูล รวมทั้งการอนุมัติใช้เงินถูกต้องตามระเบียบแต่ไม่เหมาะสมในการนำไปใช้ เป็นต้น

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานที่ถูกร้องเรียนและถูกชี้มูลความผิดมากที่สุดตามด้วยเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามลำดับ ส่วนสถานภาพบุคคลของผู้ถูกร้องเรียนและถูกชี้มูลความผิด แบ่งได้ 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ถูกร้องเรียนมากที่สุด คือ ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิก สภาท้องถิ่น แต่เมื่อมีการชี้มูลความผิด กลับพบว่า พนักงานผู้ปฏิบัติงานเป็นกลุ่มที่ถูกชี้มูลความผิดมากที่สุด และจากผลการศึกษาถึงสาเหตุที่ก่อให้เกิดการทุจริตของหน่วยงาน มีด้วยกันหลายสาเหตุ ทั้งด้านกฎหมายที่มีช่องว่าง ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถใช้ช่องว่างนั้นในการบิดเบือนการใช้อำนาจใช้ดุลยพินิจ ใช้ราคากลาง ใช้การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ที่เอื้อประโยชน์แก่ตนเอง (Thaipublica. 2557) นอกจากนั้นยังมีสาเหตุจากปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง เช่น การเลือกตั้งที่นักการเมืองต้องใช้เงินจำนวนมากในการซื้อเสียงจากประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้ง จึงต้องมีการถอนทุน

เมื่อได้รับตำแหน่ง ปัญหาด้านโครงสร้างการบริหารของหน่วยงาน ระบบอุปถัมภ์ คุณภาพคน การขาดความโปร่งใสในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ขาดกลไกการตรวจสอบ ที่มีประสิทธิภาพทั้งระบบการตรวจสอบภายในและภายนอก แต่ขณะที่หน่วยงานของรัฐ ที่ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลก็ได้มีมาตรการในการแก้ปัญหาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้หลักธรรมาภิบาล ได้แก่ หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม หลักความคุ้มค่า และหลักคุณธรรม นอกจากนั้น ยังมีกฎหมายที่นำมาใช้ เกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น กฎระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุในการควบคุมการจัดซื้อจัดจ้าง กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลและ กฎหมายการออกใบอนุญาตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การมีกลไกในการตรวจสอบ การทุจริต เช่น การตรวจสอบโดยกลไกทางการเมือง ให้มีการแบ่งแยกและถ่วงดุลอำนาจ ระหว่างสภา กับฝ่ายบริหารการอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงมหาดไทย และมี ระบบกลไกการตรวจสอบโดยองค์กรที่มีบทบาทในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ได้แก่ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ตลอดจนการตรวจสอบโดยภาคประชาชน เป็นต้น

ดังนั้น นโยบายรัฐบาลภายใต้การนำของ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้กำหนดให้ข้อ 10.6 การป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบและการมี ผลประโยชน์ทับซ้อนในภาครัฐทุกระดับเป็นวาระสำคัญเร่งด่วนแห่งชาติ (สำนักป้องกัน การทุจริตภาครัฐ. 2558) สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดน่าน จึงเห็น ความสำคัญที่จะต้องมีการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน จังหวัดน่าน โดยมุ่งหวังให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอปัว จังหวัดน่าน เกิดการ บริหารงานที่โปร่งใสและเป็นธรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและได้รับการจัดระดับของ การประเมินความโปร่งใสและเป็นความธรรมตามผลการประเมิน ตลอดจนสามารถนำผล การประเมินไปใช้ในการกำหนดนโยบายการส่งเสริมธรรมาภิบาลและป้องกันการทุจริต การพัฒนาคุณธรรมและความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอปัว จังหวัดน่าน ให้มีภาพลักษณ์ที่ดีขึ้นในอนาคตและมีการดำเนินงานเป็นไปตามหลักคุณธรรมและ ความโปร่งใสอันจะนำมาซึ่งประโยชน์สุขต่อประชาชนและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อประเมินระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นอำเภอปัว จังหวัดน่าน

วิธีดำเนินงานวิจัย

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอปัว จังหวัดน่าน ใช้วิธีวิจัยที่สำคัญ 2 วิธี คือ

1. การวิจัยจากเอกสาร (Document Research) โดยจัดเก็บข้อมูลจากเอกสารหรือหลักฐานเชิงประจักษ์ ตามแบบสำรวจ Evidence-Based Integrity and Transparency Assessment โดยให้หน่วยงานที่เข้าร่วมการประเมินตอบคำถามเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงาน กระบวนการ หรือกิจกรรมที่หน่วยงานดำเนินการจริงและมีหลักฐานประกอบที่มีคุณลักษณะที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล คุณธรรม จริยธรรม และความโปร่งใสสำหรับหน่วยงานภาครัฐ

2. การวิจัยจากแบบสำรวจกลุ่มตัวอย่าง (Sample Survey Research) โดยจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับข้อคิดเห็น ความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์จากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบคำถามตามแบบสำรวจ External Integrity and Transparency Assessment และแบบสำรวจ Internal Integrity and Transparency Assessment เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน กระบวนการและพฤติกรรมของบุคคลในหน่วยงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอปัว จังหวัดน่าน เรื่องความโปร่งใส ความพร้อมรับผิด คุณธรรม การให้บริการของหน่วยงาน วัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กรและคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างให้สอดคล้องและเหมาะสม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอปัว จังหวัดน่าน ที่ศึกษา แบ่งออกเป็นกลุ่มของประชากรเป้าหมาย จำนวน 3 กลุ่ม ดังนี้

1. การประเมิน Internal Integrity and Transparency Assessment: IIT

กลุ่มประชากรเป้าหมายในการศึกษา ได้แก่ บุคลากรภายในของหน่วยงานที่เข้ารับการประเมินที่มีอายุการทำงานตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป และครอบคลุมทุกระดับตามสายการบังคับบัญชา จำนวน 12 หน่วยงาน รวมจำนวนทั้งสิ้น 389 คน โดยกลุ่มประชากรเป้าหมายในการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง

2. การประเมิน External Integrity and Transparency Assessment: EIT

กลุ่มประชากรเป้าหมายในการศึกษา ได้แก่ ผู้รับบริการ/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหน่วยงานที่เข้ารับการประเมิน ได้แก่ ประชาชน ผู้รับบริการ ผู้รับจ้าง ผู้ขาย กลุ่มตัวอย่างจำนวน 120 คนต่อหน่วยงาน รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,440 คน

กลุ่มตัวอย่าง ตามแบบสำรวจความคิดเห็น Internal Integrity and Transparency Assessment เป็นบุคลากรภายในของหน่วยงานที่เข้ารับการประเมินที่มีอายุการทำงานตั้งแต่ 1 ปี ขึ้นไป และ External Integrity and Transparency Assessment เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการบริหารงานของหน่วยงาน ได้แก่ ประชาชน ผู้รับบริการ ผู้รับจ้าง ผู้ขาย กำหนดให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 120 คน ต่อ 1 หน่วยงาน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิตามลักษณะประเภทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของแต่ละหน่วยงาน จำนวน 12 หน่วยงานในพื้นที่อำเภอปัว จังหวัดน่าน รายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง Internal and External จำนวน 12 หน่วยงานในพื้นที่อำเภอปัว จังหวัดน่าน

ลำดับ	หน่วยงาน	กลุ่มตัวอย่าง	
		Internal	External
1	เทศบาลตำบลปัว	103	120
2	องค์การบริหารส่วนตำบลลูกตา	16	120
3	องค์การบริหารส่วนตำบลวรนคร	20	120
4	องค์การบริหารส่วนตำบลศิลาเพชร	20	120
5	เทศบาลตำบลศิลาแลง	33	120
6	องค์การบริหารส่วนตำบลสกาด	22	120
7	องค์การบริหารส่วนตำบลสถาน	23	120
8	องค์การบริหารส่วนตำบลอวน	32	120
9	องค์การบริหารส่วนตำบลไชยวัฒนา	24	120
10	องค์การบริหารส่วนตำบลแงง	26	120
11	องค์การบริหารส่วนตำบลปากกลาง	35	120
12	องค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์ชัย	35	120
รวมทั้งสิ้น		389	1,440

3. การประเมิน Evidence - Based Integrity and Transparency Assessment: EBIT

กลุ่มประชากรเป้าหมายที่ศึกษาตามแบบประเมินใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ Evidence-Based Integrity and Transparency Assessment เป็นการประเมิน

การปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดน่านที่ประกอบด้วย หัวหน้าหน่วยงาน หัวหน้างานและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานจัดซื้อจัดจ้าง การกิจหลักและข้อร้องเรียน 1 ชุด ต่อ 1 หน่วยงาน

เครื่องมือที่ใช้ในรวบรวมข้อมูลการวิจัย แบบสำรวจตามระบบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด 3 ประเภท ดังนี้

1. แบบสำรวจความคิดเห็น Internal Integrity and Transparency Assessment เป็นการประเมินจากข้อคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ที่มีอายุงานไม่น้อยกว่า 1 ปีทุกคน ภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร (Integrity Culture) คุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน (Work Integrity) โดยวิธีการสำรวจด้วยแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า

2. แบบสำรวจความคิดเห็น External Integrity and Transparency Assessment เป็นการประเมินข้อคิดเห็น ความพึงพอใจของผู้รับบริการ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับความโปร่งใส (Transparency) ความพร้อมรับผิด (Accountability) และคุณธรรมการให้บริการของหน่วยงาน (Integrity in Service Delivery) โดยวิธีการสำรวจด้วยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า

3. แบบประเมินใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ Evidence-Based Integrity and Transparency Assessment เป็นการประเมินการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์เกี่ยวกับความโปร่งใสและวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประกอบด้วย หัวหน้าหน่วยงาน หัวหน้างานและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานจัดซื้อจัดจ้าง การกิจหลักและข้อร้องเรียน เป็นต้น โดยตอบคำถามตามความเป็นจริงตามแบบประเมิน พร้อมแนบเอกสารหรือหลักฐานประกอบการประเมินผลการดำเนินงาน

การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้เครื่องมือ 3 ชุด ได้แก่

1. แบบสำรวจความคิดเห็น Internal Integrity and Transparency Assessment: IIT รวบรวมข้อมูลโดยใช้สำรวจความคิดเห็นบุคลากรภายในหน่วยงาน โดยตอบแบบสำรวจด้วยตนเอง การสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ และการสำรวจทางไปรษณีย์

2. แบบสำรวจความคิดเห็น External Integrity and Transparency Assessment: EIT รวบรวมข้อมูลโดยใช้สำรวจความคิดเห็นประชาชน ผู้รับบริการ ผู้ร้องเรียน ผู้เสียภาษี

ผู้ขาย ผู้รับจ้างและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ โดยตอบแบบสำรวจด้วยตนเอง และ การสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า

3. แบบประเมินใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ Evidence-Based Integrity and Transparency Assessment: EBIT ใช้แบบการประเมินรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงาน ที่มีข้อมูล เอกสาร หลักฐานที่เกี่ยวข้องประกอบการอ้างอิงคำตอบในการดำเนินงานของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอป่าสัก จังหวัดน่าน

การวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสำรวจความคิดเห็นและแบบประเมินใช้หลักฐาน เชิงประจักษ์ 3 กลุ่ม จะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ โดยใช้โปรแกรม สำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ ดังนี้

1. แบบสำรวจความคิดเห็น Internal Integrity and Transparency Assessment: IIT และแบบสำรวจความคิดเห็น External Integrity and Transparency Assessment: EIT การให้คะแนนตามคำตอบที่มีลักษณะของตัวเลือก 4 หรือ 2 ตัวเลือก โดยทำ การแทนค่าคำตอบในแต่ละข้อคำถามเป็นค่าคะแนนระหว่าง 0-100 ตามตัวเลือกที่มีความ แตกต่างกันไป ดังนี้ (คู่มือ ITA, 2558)

ค่าคะแนน	น้อย	=	0
	ค่อนข้างน้อย	=	33
	ค่อนข้างมาก	=	67
	มาก	=	100

2. แบบประเมินใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ Evidence-Based Integrity and Transparency Assessment: EBIT การให้คะแนนตามคำตอบของหน่วยงานที่เข้ารับการ ประเมิน โดยพิจารณาความถูกต้อง และครบถ้วนของข้อมูล เอกสาร หลักฐานที่เกี่ยวข้อง ประกอบการอ้างอิงคำตอบ โดยกำหนดให้แต่ละคำถาม มีคะแนนระหว่าง 0-100 คะแนน รายละเอียดการให้คะแนนตามที่แสดงไว้ที่ภาคผนวก ข ของคู่มือ ITA (หน้า 161-166) โดยเกณฑ์การให้คะแนนและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ แบ่งเป็น 5 ระดับ (คู่มือ ITA, 2558: 29) ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

80-100	คะแนน	=	ระดับสูงมาก
60-79.99	คะแนน	=	ระดับสูง
40-59.99	คะแนน	=	ระดับปานกลาง
20-39.99	คะแนน	=	ระดับต่ำ
0-19.99	คะแนน	=	ระดับต่ำมาก

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ข้อมูลทั่วไปจากการประเมินความคิดเห็นของบุคคลภายในหน่วยงาน (Internal)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทปฏิบัติการ (ระดับ1-6) ร้อยละ 38.10 เพศหญิง ร้อยละ 44.52 และมีระยะเวลาทำงานให้กับหน่วยงาน 5-10 ปี ร้อยละ 28.57

1.2 ข้อมูลทั่วไปจากการประเมินความคิดเห็นของบุคคลภายนอก (External)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า อายุเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 45.56 ปี ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 53.61 ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 80.10 อาชีพธุรกิจส่วนตัว/เจ้าของธุรกิจ ร้อยละ 32.85 ไม่ระบุประเภทงาน/ธุรกิจ ร้อยละ 42.43 และมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 50,000 บาท ร้อยละ 72.15

ตอนที่ 2 สรุปผลการวิจัยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอปัว จังหวัดน่าน จำนวน 12 หน่วยงาน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปัว จังหวัดน่าน	ดัชนีประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน ทั้ง 5 ดัชนี					คะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส	ระดับผลการประเมิน
	ความโปร่งใส	ความพร้อมรับผิด	ความปลอดจากทุจริตในการปฏิบัติงาน	วัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร	คุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)			
1. อบต.ไชยวัฒนา	88.84	92.82	98.46	78.58	70.08	86.65	สูงมาก
2. อบต.ศิลาเพชร	90.45	95.68	99.43	63.03	72.46	85.74	สูงมาก
3. ทต.ศิลาแลง	79.72	94.59	100.00	79.57	71.45	85.35	สูงมาก
4. อบต.วรนคร	90.37	94.94	99.85	69.24	61.45	84.69	สูงมาก
5. อบต.แสง	80.40	83.73	97.00	79.24	65.28	81.74	สูงมาก
6. อบต.สถาน	80.70	77.70	100.00	60.50	72.58	79.71	สูง
7. อบต.ภูคา	83.78	90.24	98.09	50.08	53.20	77.20	สูง
8. อบต.อวน	73.57	79.01	92.62	65.24	72.23	77.17	สูง
9. ทต.ตำบลปัว	78.97	87.22	96.45	56.41	54.64	76.31	สูง
10. อบต.เจดีย์ชัย	70.36	57.76	98.44	72.95	72.50	75.07	สูง
11. อบต.สากด	78.48	76.41	75.23	65.20	62.73	72.43	สูง
12. อบต.ปากกลาง	65.98	63.98	72.77	75.84	69.86	69.39	สูง
ผลการประเมินเฉลี่ยในภาพรวม	80.14	82.84	94.03	67.99	66.54	79.79	สูง

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอปัว จังหวัดน่าน จำนวน 12 หน่วยงาน แบ่งตามดัชนีทั้ง 5 ด้าน สรุปผลได้ดังนี้

1. ด้านความโปร่งใส พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลศิลาเพชร มีค่าคะแนนสูงสุดเท่ากับ 90.45 รองลงมาคือองค์การบริหารส่วนตำบลวรนคร มีค่าคะแนนเท่ากับ 90.37 ส่วนอันดับที่สาม คือ องค์การบริหารส่วนตำบลไชยวัฒนา มีค่าคะแนนเท่ากับ 88.84 ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลภูคา มีค่าคะแนนเท่ากับ 83.78 และองค์การบริหารส่วนตำบลสถานมีค่าคะแนนเท่ากับ 80.70 ตามลำดับ

2. ด้านความพร้อมรับผิด พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลศิลาเพชร มีค่าคะแนนสูงสุดเท่ากับ 95.68 รองลงมาคือองค์การบริหารส่วนตำบลวรนคร มีค่าคะแนนเท่ากับ 94.94 อันดับที่สามคือเทศบาลตำบลศิลาแลง มีค่าคะแนนเท่ากับ 94.59 องค์การบริหารส่วนตำบลไชยวัฒนามีค่าคะแนนเท่ากับ 92.82 และองค์การบริหารส่วนตำบลภูคา มีค่าคะแนนเท่ากับ 90.24 ตามลำดับ

3. ด้านความปลอดจากทุจริตในการปฏิบัติงาน พบว่า เทศบาลตำบลศิลาแลงและองค์การบริหารส่วนตำบลสถานมีค่าคะแนนสูงสุดเท่ากันคือ เท่ากับ 100.00 รองลงมาคือองค์การบริหารส่วนตำบลวรนคร มีค่าคะแนนเท่ากับ 99.85 อันดับที่สามคือ องค์การบริหารส่วนตำบลศิลาเพชรมีค่าคะแนนเท่ากับ 99.43 องค์การบริหารส่วนตำบลไชยวัฒนา มีค่าคะแนนเท่ากับ 98.46 และองค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์ชัย มีค่าคะแนนเท่ากับ 98.44 ตามลำดับ

4. ด้านวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร พบว่า เทศบาลตำบลศิลาแลงมีค่าคะแนนสูงสุดคือเท่ากับ 79.57 รองลงมาคือองค์การบริหารส่วนตำบลแงะ มีค่าคะแนนเท่ากับ 79.24 อันดับที่สามคือองค์การบริหารส่วนตำบลไชยวัฒนา มีค่าคะแนนเท่ากับ 78.58 ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลปากกลาง มีค่าคะแนนเท่ากับ 75.84 และองค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์ชัย มีค่าคะแนนเท่ากับ 72.95 ตามลำดับ

5. ด้านคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลสถานมีค่าคะแนนสูงสุดคือเท่ากับ 72.58 รองลงมาคือองค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์ชัย มีค่าคะแนนเท่ากับ 72.50 อันดับที่สามคือ องค์การบริหารส่วนตำบลศิลาเพชรมีค่าคะแนนเท่ากับ 72.46 ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลอวนมีค่าคะแนนเท่ากับ 72.23 และเทศบาลตำบลศิลาแลง มีค่าคะแนนเท่ากับ 71.45 ตามลำดับ

ผลการประเมินระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอปัว จังหวัดน่าน ในภาพรวม อยู่ในระดับสูง มีค่าคะแนนเท่ากับ 79.79 โดยหน่วยงานที่มีคะแนนสูงสุด 5 ลำดับแรก คือ องค์การบริหารส่วนตำบลไชยวัฒนา มีค่าคะแนนสูงสุดเท่ากับ 86.65 รองลงมาคือองค์การบริหารส่วนตำบลศิลาเพชร มีค่าคะแนนเท่ากับ 85.74 อันดับที่สามคือ เทศบาลตำบลศิลาแลง มีค่าคะแนนเท่ากับ 85.35 ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลวรนคร มีค่าคะแนนเท่ากับ 84.69 และองค์การบริหารส่วนตำบลแงะ มีค่าคะแนนเท่ากับ 81.74 ตามลำดับ ซึ่งเมื่อเทียบกับเกณฑ์การให้คะแนนคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ทั้ง 5 หน่วยงาน นับว่ามีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงมาก ส่วนหน่วยงานอื่นๆ มี 7 หน่วยงาน ระดับผลคะแนนอยู่ในระดับสูง อาทิ องค์การบริหารส่วนตำบลสถาน มีค่าคะแนนเท่ากับ 79.71 และองค์การบริหารส่วนตำบลภูคา มีค่าคะแนนเท่ากับ 77.20 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยมีประเด็นในการอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการประเมินระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามดัชนีทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความโปร่งใส พบว่า หน่วยงานที่มีผลคะแนนสูงสุด 5 หน่วยงาน มีค่าคะแนนอยู่ในระดับสูงมาก คือ ตั้งแต่ค่าคะแนน 80.70 ถึง 90.45 ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่าหน่วยงานเหล่านี้ปฏิบัติตามราชการตามภารกิจของหน่วยงานที่มีความโปร่งใส มีระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองโดยยึดหลักธรรมาภิบาล มีความเป็นธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโกวิทย์ พวงงาม (2553: 43) ได้กล่าวไว้ว่า การส่งเสริมประชาธิปไตยท้องถิ่นและการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหัวใจอยู่ที่การมีธรรมาภิบาลด้านความมีส่วนร่วมและความโปร่งใส

2. ด้านความพร้อมรับผิด พบว่า หน่วยงานที่มีผลคะแนนสูงสุดทั้ง 5 หน่วยงาน มีค่าคะแนนอยู่ในระดับสูงมาก คือ ตั้งแต่ค่าคะแนน 90.24 ถึง 95.68 ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานปฏิบัติตามภารกิจและความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของตน โดยคำนึงถึงความสำเร็จของงาน มีความพร้อมในการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ และมีพฤติกรรมในการปฏิบัติหน้าที่โดยมุ่งผลสำเร็จของงาน ซึ่งสอดคล้อง

กับงานวิจัยของ สมคิด เลิศไพฑูรย์ และคณะ (2552: 73-80) นำเสนอไว้ว่า การลดปัญหาการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีมาตรการเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาท กระบวนการ และขั้นตอนในการทำงานให้กับผู้ปฏิบัติงานให้เกิดความชัดเจน

3. ด้านความปลอดภัยจากทุจริตในการปฏิบัติงาน พบว่า หน่วยงานที่มีผลคะแนนสูงสุดทั้ง 5 หน่วยงาน มีค่าคะแนนอยู่ในระดับสูงมาก คือตั้งแต่ค่าคะแนน 98.44 ถึง 100.00 ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่เป็นธรรมและโปร่งใสปฏิบัติงานตามกระบวนการมาตรฐานทั้งในระหว่างการส่งมอบบริการหรือขั้นตอนการให้บริการไม่เลือกปฏิบัติเมื่อได้รับการเสนอเงื่อนไขพิเศษหรืออุจูงใจ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ส่วนตน กลุ่มหรือพวกพ้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นวลรัตน์ ตรีรัตน์ (2546 : 174-176) ได้กล่าวไว้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะเกิดความเข้มแข็งต้องมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนตั้งแต่ขั้นตอนแรกถึงขั้นตอนสุดท้ายจึงจะเกิดประสิทธิภาพในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. ด้านวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร พบว่า หน่วยงานที่มีผลคะแนนสูงสุดทั้ง 5 หน่วยงาน มีค่าคะแนนอยู่ในระดับสูง คือตั้งแต่ค่าคะแนน 72.95 ถึง 79.57 ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่าหน่วยงานมีการปฏิบัติราชการตามภารกิจของหน่วยงานที่ยึดหลักคุณธรรมจริยธรรมตามประมวลจริยธรรม จรรยาวิชาชีพ และมีระบบการต่อต้านการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โกวิท พงงาม (2553: 43) ได้กล่าวไว้ว่า ต้องส่งเสริมให้เกิดกลไกการป้องกันและเฝ้าระวังการทุจริตโดยการจัดตั้งคณะกรรมการต่างๆ ที่คัดเลือกตัวแทนจากกลุ่มบุคคลต่างกันมาเป็นกรรมการและดำเนินการไปตามระเบียบแบบแผนของราชการ

5. ด้านคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน พบว่า หน่วยงานที่มีผลคะแนนสูงสุดทั้ง 5 หน่วยงาน มีค่าคะแนนอยู่ในระดับสูง คือตั้งแต่ค่าคะแนน 71.45 ถึง 72.58 ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า ระบบการบริหารงานของหน่วยงาน มีการบริหารจัดการที่ดียึดระบบคุณธรรมความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน มุ่งเน้นผลประโยชน์ส่วนรวม เพราะดัชนีนี้เป็นมาตรวัดระบบการบริหารงานภายในหน่วยงาน ในเรื่องของการบริหารงานบุคคลที่ต้องยึดหลักการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การบริหารงบประมาณที่ยึดหลักความคุ้มค่า และความโปร่งใสเป็นธรรมในการมอบหมายงานที่ยึดหลักการคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ และมาตรฐานการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โกวิท พงงาม (2553: 43) ได้กล่าวไว้ว่า

การบริหารจัดการงานเพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเองสามารถประเมินผลผลการปฏิบัติงานและการบริหารงานให้เกิดจุดแข็งโดยเปิดโอกาสให้บุคคลเกิดความเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับของสังคมมากขึ้น

2. ผลการประเมินระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอปัว ในภาพรวม

ผลการประเมินระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง มีค่าคะแนนเท่ากับ 79.79 โดยหน่วยงานที่มีคะแนนสูงสุด 5 ลำดับแรก คือ องค์การบริหารส่วนตำบลไชยวัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลศิลาเพชร เทศบาลตำบลศิลาแลง องค์การบริหารส่วนตำบลวรนคร และองค์การบริหารส่วนตำบลแงง โดยมีค่าคะแนนในภาพรวมตั้งแต่ค่าคะแนน 81.74 ถึง 86.65 ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่าหน่วยงานเหล่านี้ได้ดำเนินงานด้วย ความโปร่งใสและมีคุณธรรม จนได้รับการประเมินจากทั้งประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน จนได้คะแนนระดับสูง ประกอบกับเอกสารหลักฐานจากการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง และครบถ้วนทำให้หน่วยงานเหล่านี้ มีผลคะแนนระดับสูงมาก เป็นที่สังเกตว่าหน่วยงานที่ได้คะแนนสูงสุดจะมีผลคะแนนด้านความพร้อมรับผิดและความปลอดทุจริตในการปฏิบัติงานสูงกว่าค่าคะแนน 80.00 ซึ่งทั้ง 2 ดัชนีเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงคุณธรรมและความโปร่งใสของการปฏิบัติงานของพนักงานในหน่วยงานโดยได้รับการสะท้อนจากประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ถือเป็นกลไกที่สำคัญที่จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินงานไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและยังสามารถยกระดับภาพลักษณ์ขององค์กรได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมคิด เลิศไพฑูรย์ และคณะ (2552: 73-80) นำเสนอไว้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีมาตรการเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาทกระบวนการ และขั้นตอนในการทำงานให้กับผู้ปฏิบัติงานให้เกิดความชัดเจน อีกทั้งเพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นให้ปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะเกิดความเข้มแข็ง สอดคล้องกับ นวลรัตน์ ตรีรัตน์ (2546: 174-176) ได้กล่าวไว้ว่าต้องมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ตั้งแต่ขั้นตอนแรกถึงขั้นตอนสุดท้ายจึงจะเกิดประสิทธิภาพในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติงานตามภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอปัว จังหวัดน่าน ที่จะทำให้เกิดคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานที่สูงขึ้น โดยมุ่งเน้น

การเพิ่มพูนศักยภาพด้านแนวทางการปฏิบัติงานตามผล การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ดังประเด็นต่อไปนี้

1. การจัดทำแผนการปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของหน่วยงานที่มีการติดตามประเมินผล และการรายงานผลการดำเนินงาน รวมทั้งหาแนวทางในการปรับปรุงพัฒนางานทุกปี

2. การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนแก่เจ้าหน้าที่ทุกระดับ

3. การส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารหารบุคคลโดยใช้ระบบคุณธรรมเพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน เพื่อให้ได้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่ง

4. การใช้จ่ายงบประมาณที่คำนึงถึงความคุ้มค่าและประหยัด

5. การเปิดโอกาสให้มีการเสนอแนวความคิดที่แตกต่างได้และเปิดโอกาสให้บุคลากรในหน่วยงานมีอิสระ ในการปฏิบัติงานภายใต้ขอบเขตหน้าที่ได้อย่างเต็มที่

6. การเผยแพร่ผลการดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนต่างๆ รวมถึงมีการติดตามเรื่องร้องเรียนและแจ้งผลร้องเรียนทุกเรื่องต่อบุคคลภายนอก

7. การให้และเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง

8. ความพร้อมในการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ ความสุภาพ กระตือรือร้นเต็มใจทำงานรวดเร็ว และมุ่งผลสำเร็จของงาน และการส่งเสริมกิจกรรมให้บุคลากรในหน่วยงานยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม หลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร มีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์สุจริต และรับผิดชอบ

เอกสารอ้างอิง

โกวิทย์ พวงงาม. (2553). แนวทางการพัฒนาและเสริมสร้างกลไกการป้องกันทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ:

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นวนลน้อย ตรีรัตน์. (2546). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล. (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: สำนักงาน ป.ป.ช.

สมคิด เลิศไพฑูรย์และคณะ. (2552). การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (รายงานผลการวิจัย). นนทบุรี: สำนักงาน ป.ป.ช.

สำนักงานป้องกันการทุจริตภาครัฐ. (2558). คู่มือ ITA การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558.

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดน่าน. (2558). โครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558.

Thaipublica. (2557). สถิติร้องเรียนทุจริตองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในมือ ป.ป.ช.6, 200 เรื่อง ย้อนหลัง 5 ปี ข้อมูล66 ล้านวน. ค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2558, จาก Org/2014/09/statistics-local-government-fraud/.